

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Bucico Nicolai Anatoli, născut la 14 aprilie 1988, originar din Federația Rusă, domiciliat or. Cupcini, str. Păcii, nr.13.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 16.04.2015 – 09.12.2015;*
2. *Instanța de apel: 01.02.2016 – 11.05.2016;*
3. *Instanța de recurs: 05.07.2016 – 01.11.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 09 decembrie 2015, Bucico Nicolai Anatoli a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Moțpan Maia a fost admisă, urmând ca asupra quantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că la data de 05 aprilie 2015 între orele 12:00-18:20, Bucico Nicolai, având intenția de profit și îmbogățire, pe ascuns a sustras din gospodăria cet. Moțpan Maia din s. Șofrîncani, r-nul Edineț, bunuri materiale în sumă de 18000 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Acțiunile inculpatului Bucico Nicolai Anatoli au fost încadrate în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal cu indicii calificativi: *furtul, adică sustragerea pe ascuns a*

bunurilor altei persoane, prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a invocat ilegalitatea acesteia, deoarece în cauza dată nu sunt probe, care ar confirma vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate, iar referitor la amprente depistate a indicat că sânt posibile, fiindcă s-au odihnit cu Moțpan A. și se atinge de lucruri.

La fel, a menționat, că însăși partea vătămată a declarat că aceste acțiuni puteau fi comise nu doar de el (inculpat).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016 a fost admis apelul declarat de inculpat, inclusiv din alte motive, casată sentința Judecătorei Edineț din 09 decembrie 2015, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Bucico Nicolai Anatoli, învinuit în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, în temeiul art. 109 Cod penal, art. 285 alin. (2) pct. 1) și art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, pe motiv că părțile sau împăcat.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Bucico Nicolai Anatoli de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal.

Deși inculpatul nu a recunoscut vina sa în săvârșirea infracțiunii imputate, instanța de apel a indicat, că vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate Moțpan Maia, a martorilor Moțpan Alexandru, Plugari Serghei, Ursu Damian și probele scrise: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.04.2015, procesele-verbale de ridicare din 06.04.2015, procesul-verbal de reconstituire a faptei din 09.04.2015, raportul de expertiză nr.3391 din 08.04.2015 și raportul de expertiză nr.3392 din 08.04.2015.

Totodată, instanța de apel a notificat, că la pronunțarea sentinței, prima instanță i-a aplicat o pedeapsă legală și motivată, fiind luate în considerație circumstanțele de fapt ale cauzei și prevederile legale, dar în instanța de apel situația s-a schimbat în favoarea inculpatului.

Așa dar, în ședința instanței de apel din 11.05.2016 partea vătămată Moțpan Maia și-a modificat părerea și cerințele, înaintând o cerere, prin care a informat, că nu are pretenții față de inculpat, deoarece i-a fost restituit prejudiciul, îl iartă și roagă să fie eliberat. Cererea dată a fost susținută de inculpat și avocatul său.

Referitor la această situație, instanța de apel a menționat prevederile art. 109 alin.(1)-(4) Cod penal, art. 285 alin. (1) și (2) pct.1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală și a reiterat, că momentul până la care poate să intervină împăcarea părților este retragerea completului de judecată pentru deliberare, ce are loc atunci când instanța de fond se înlătură în deliberare pentru a pronunța sentința, la fel și atunci când instanțele de apel (ori de recurs), se retrag în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului, după caz, asupra recursului, astfel, ajungând la concluzia, că

în speța dată la etapa apelului este posibilă încetarea procesului penal în privința inculpatului Bucico Nicolai.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6)- *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, în instanța de apel.

În susținerea solicitării sale procurorul invocă ilegalitatea hotărîrii adoptate de către instanța de apel, deoarece contravine prevederilor art. 109 Cod penal, art. 276 alin.(5) Cod de procedură penală.

În opinia recurentului, în speța dată, împăcarea părților nu cade sub incidența prevederii art. 109 Cod penal și nici nu se cuprinde în textul normei procesual penale (art.276 alin.(1) Cod de procedură penală), menționând că, art. 109 Cod penal reglementează momentul până când poate avea loc împăcarea părților, și anume, până la retragerea completului în camera de deliberare în instanța de fond, și nicidecum, în instanța de apel și recurs.

Recurentul indică la faptul, că atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei în prima instanță, părțile n-au invocat chestiunea împăcării.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs reiterează că potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă

pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată, că inculpatul Bucico Nicolai Anatoli a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, iar instanța de apel a casat această soluție și rejudecând cauza a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit căruia a fost încetat procesul penal în privința lui Bucico Nicolai Anatoli, învinuit în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, în temeiul art. 109 Cod penal, art. 285 alin. (2) pct. 1) și art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, pe motiv că părțile sau împăcat.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit conchide că, în cauza dată instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 109 Cod penal, indicând că „...momentul până la care poate să intervină împăcarea părților este retragerea completului de judecată pentru deliberare, ce are loc atunci când instanța de fond se înlătură în deliberare pentru a pronunța sentința, la fel și atunci când instanțele de apel (ori de recurs), se retrag în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului, după caz, asupra recursului, astfel, ajungând la concluzia că, în speța dată la etapa apelului este posibilă încetarea procesului penal în privința inculpatului Bucico Nicolai”.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că potrivit reglementărilor art.109 Cod penal, momentul până când poate avea loc împăcarea părților, se consideră acela, când completul care judecă cauza în instanța de fond s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Prin urmare, numai până la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor indicate în alin. (1) art.109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin. (1) art. 276 Cod de procedură penală. Imposibilitatea de-a admite împăcarea părților la următoarele căi ale procesului penal, cai ordinare de atac – apelul și recursul, rezultă din prevederile alin.(2) al art. 230 Cod de procedură penală, care stipulează că cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Colegiul menționează, că potrivit legii materiale și procesual penale fazele următoare ale judecării cauzei sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților.

În speța dată, Colegiul constată că la urmărirea penală și la judecarea cauzei de către instanța de fond, chestiunea împăcării nu a fost invocată de careva dintre părți, iar în instanța de apel inculpatul a solicitat acordarea posibilității de a se împăca cu partea vătămată, recunoscând vina sa de cele săvârșite, cu toate că în același timp, a susținut cererea de apel declarată privind achitarea sa, invocând nevinovăția în săvârșirea infracțiunii imputate (f. d. 18 verso).

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apel, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica judiciară constantă și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, în cauza penală în privința lui **Bucico Nicolai Anatoli** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **01 decembrie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru